

TARYBINIS Rokiškis

LKP(b) Rokiškio Apkomo ir Apskr. Vykd. k-to Organas

Nr. 81 (690) 1949 m. liepos 14 d. Kaina 20 kp.

Pakelti partinio vadovavimo ž. ūkiui lygį

Lietuvos TSR Ministrų Taryba ir Lietuvos KP(b) Centre Komitetas savo nutarimu „Dėl derliaus nuėmimo ir žemės ūkio produktų paruošimo įvykdymo 1949 metais“ įpareigojo partinius ir tarybinius organus „pakelti politinio darbo kaime ir vadovavimo kolektyviniams ūkiams, MTS ir tarybinams ūkiams lygį, laikyti teikti jiems reikalingą pagalbą, siekiant kuo greičiau užbaigti derliaus nuėmimo ir žemės ūkio produktų paruošimo parengimą ir įvykdymą“.

Šio svarbaus uždavinio sėkmingas įvykdymas reikalauja iš valstelių partinių organizacijų žymiai pakelti partinio vadovavimo žemės ūkiui lygį, giliai įsisauginti, kad partinės organizacijos neša pilną atsakomybę už ūkio padėtį, už sėkmingą vadovavimą ūkinėms statyboms. Partinės organizacijos pravedamos veiklos rezultatai, pasiekti laimėjimai, visų pirmiausia, matuojami realiais rezultatais, pasiektais ūkinės statybos srityje.

Partiniai organai plečia savo įtaką ūkiniams uždaviniams sėkmingam įvykdymui, prie ūkiniams klausimams išsprendimo prieina savo metodais. Partijos Juedupės valsčiaus komitetas (sekretorius drg. Parulskis) visapusiškai ir giliai užsiima ūkiniais klausimais, tačiau prie šio reikalo prieina iš politinio vadovavimo pozicijos. Teks darbo stilius yra teisingas ir našus. Juedupės valsčius kolektyvinių ūkių ir ūkinėje statybose pasiekė rimtus laimėjimus: valsties pilnai sukoliekyvintas, ž. ūkio arties nuolat stipreja ūkiniai — organizaciniai atžvilgiai, sparčiai čia vykdomose plone ir mėsos paruošimo ir t. t. Kame gi glūdi šių pasiektų laimėjimų priežastis? Visų pirmiausia, tame, kad valsčiaus partinė organizacija be išimties įdomėjasi viso ūkinio gyvenimo reikšmingais ir gilindamas į ūkinius klausimus, ji netarpiškai nesilima vykdyti operatyvinių — ūkiniams uždaviniams, kurių vykdymas privalemas ūkiniam darbuotojams, valsčiaus vykdomajam komitetui. Valsčiaus partinė organizacija sumaniai ir ryžtingai kontroliuoja, kaip partinė linija pravedama žemės ūkyje, kontroliuoja valsčiaus ir apylinkių vykdomųjų komitetų darbą, ūkiniams darbuotojams ir padeda jiems save pravedamuoju masiniu — politiniu darbu.

Kal kuries apskrities partinės organizacijos dar nepagerino savo partinio vadovavimo žemės ūkiui, Partijos Kamajų valsčiaus komitetas (sekretorius drg. Aleinikovas) prisilima ope-

ratyvines — ūkines funkcijas, užsiima išimtinai ūkiniame darbe detalesiai, negalvoja apie perspektyvas, apie valstiejių neisnaudotus rezervus ir galimybes, išleidžia iš savo akiračio rimtus klausimus, tampriai susielius su žemės ūkiu. Tokiu savo neteisingu darbu siliumi partijos Kamajų valsčiaus komitetas pakelčia tarybinių ir ūkiniams organams veiklą, vietoje to, kad sustiprinti šių organų organizacinį vaidmenį spręsdiant ūkinės ir kultūrinės statybos klausimus. Tokios padėties pasekoje valsčiaus partinė organizacija ir valsčiaus agitatoriai dažnai neatiliepa į valsčiaus gyvenimo aktualius klausimus. Taip, pavyzdžiui, valsčiaus agitatoriai nepakankamai praveda kolūkiuose pasikalbėjimus dėl socialinės nuosavybės apsaugos sustiprinimo, darbo drausmės sustiprinimo, darbo našumo pakėlimo, dėl aukštesnio kolūkių tarpe socialinės pažtūros į darbą. Ne visuose valsčiaus kolūkiuose išvystytas kūrybingas socialistinis lenktyniavimas. Kolūkiuose nėra kolūkių, grandžių ir brigadų masinio lenktyniavimo. Valsčiaus partinė organizacija nepakankamai mobilizuoja kolūkius ir darbo valstiejius žemės ūkio darbams sėkmingai įvykdyti, neisnaudėja socialistinio lenktyniavimo kaip masinio komunistinio aukštesnio priemonės. Kodėl gi Kamajų valsčiuje susilpnėjo masinis — politinis darbas kaime dirbančiųjų tarpe? Visų pirmiausia todėl, kad partijos valsčiaus komitetas neužsiima ūkinėje propagandos ir agitacijos klausimais, formaliai atneša šiam darbiui ir, įsigilindamas vien į ūkinių uždavinių sprendimą, neįvertina politinės agitacijos didžiulės reikšmės sėkmingoje kovoje dėl ūkiniams planų įvykdymo. Valsčiaus partiniai darbuotojai, tarybiniai ir komjaunimo darbuotojai nepraveda kaime dirbančiųjų tarpe politinių pranešimų, nepakankamai įdomėjasi agitakelkytve veikla, silpnai instrukuoja agitatorius, silpnai padeda jiems pasiekti politinės agitacijos pravedimo masinę meną.

Šio meto uždaviniai reikalauja iš partinių organizacijų partinio vadovavimo žemės ūkiui sustiprinimo. Partinis organas — politinis vadovavimo organas, turis mokėti gerai analizuoti padėtį, gerai žinoti ūkio, ekonomiką ir, kas svarbiausia, mokėti pastebėti ekonomikos ir visuomeninio gyvenimo reikšmingose politinė esmė, numatyti jų vystymąsi ir nukreipti tarybinių ir ūkiniams organų darbą reikiama linkme.

Pavyzdiniai ruošia pūdyką

Panemunėlio valsčiaus „Jurkupių“ kolūkie valstiečiai, kevedami su pikifolėmis, apakėje ankačiau surte juode pūdyko 43 ha plote.

10 ha pūdyko buvo apėta vienmetėmis žolėmis pašarui.

Kolūkiečiai pasėliu muvalė ir įvykdė dirvos paviršiaus 10—12 cm. giliu skutimą.

Pūdyko paruošime darbuose pasižymi kolūkiečiai drg. Balaitis Kezyje.

K. Musteikis

Atremontavo klojimą

Juedupės valsčiaus „Spindulio“ žemės ūkio artelės nariai, išnagrinėję derliaus valymui pasiruošimo klausimą, nutarė atlikti bendrą klojimo remontą.

Klojimo remontui buvo suorganizuota, kolūkiečiai Staleno Kazio vadovaujama, 4 asmenų brigada.

Ši brigada jau pavestą uždavinį pilnai įvykdė: atremontavo stogą, klojimą padarė žymiai taupesni.

St. Degutis

Suorganizuota priešgaisrinės apsaugos draugovė

Gaisras sunaikina visą turą, padaro daug žalos valstiečių gerbavimui pakelti. Kolūkiuose šiuo metu organizuojamos priešgaisrinės apsaugos draugovės kovai su gaisrais.

Rimą dėmesį tinkamam priešgaisrinės apsaugos suorganizavimui atkreipė Rokiškio valsčiaus „Karolio Požėlos“ kolūkiečiai.

Kolūkyje pastatytas 15 m. aukščio stebėjimo bokštas, kuriame suorganizuotas visos paros būdėjimas. Įrengta dvi staltiesės su vandeniu, sturbiys ir nemažas skaičius kablių. Be to, priešgaisrinės apsaugos draugovė išskirti 3 arkilai.

Draugovai priklausė 18 kolūkių.

K. Petrušis

Kruopščiai prižiūri bulvių pasėlius

Bulvės yra vertinga pramoninė žaliava ir maistinis augalas. Kolūkiečiai, supradami bulvių derliaus reikšmę, įsijungė į kovą dėl tinkamos bulvių pasėlių priežiūros.

Tinkamai šį uždavinį suprato Pandėlio valsčiaus „Apsaštos“ kolūkiečiai. Turimą 13 ha bulvių plotą kolūkiečiai išravė ir apkaupė.

Bulvių priežiūros darbuose pasižymėjo kolūkiečiai drg. Kotevas Laurinas.

J. Varnaitė

Pasiruošta derliaus nuėmimui

Kruopščiai ruošėsi derliaus nuėmimo darbams Juedupės valsčiaus „Žvaigždės“ kolūkie valstiečiai. Čia pilnai atremontuotas derliaus nuėmimo inventorių, išvalyta ir paruošta klojimai ir daržinės. Remonte darbuose ypač gerai pasižymėjo kaiviai Bučūnas Juezas ir Kirstukas Jonas.

J. Žilvitis

Daug rūpešio ir dėmesio raguočių skaičių padidinti skiria Kėdainių apskrities Krakių valsčiaus Karolio Požėlos vardo kolūkie veršūnų prižiūrėtoja B. Vazgierė. Ji prižiūri 25 veršūnus, šiemet ji įsipareigojo raguočių prieauglį padidinti 130 procentu.

Nuotraukoje: B. Vazgierė prie kolūkie veršūnų.

Foto L. Morozovo

ELTOS spaudos kišė

Pirmaujančių kolūkių valstiečių kreipimasis paremtas!

Atsakingi ir kilnūs įsipareigojimai

„Lenino keliu“, „Naujosios vas, Seibutienė, Aleksiejovas ir vages“ ir „Valstiečio“ kolūkių valstiečių patriotinis kreipimasis į visus Rokiškio apskrities kolūkių valstiečius ir valstietes dėl pavyzdingo pasirengimo Visasąjunginai žemės ūkio parodoje. Susirinkimo darlyviai vieningai jiems pritarė.

Miekevičiaus — Kapsuko vardo kolūkie valstiečiai įsipareigoje gauti vidutinį grūdinių kultūrų derlių 75 ha plote nemažiau kaip po 19 dv. centnerių iš ha; gauti vidutinį bulvių derlių 15 ha pasėlių plote nemažiau kaip po 200 dv. centnerių iš ha; esant kolūkyje kurtioms gyvulininkystės formoms: stambliųjų raguočių, kiaulių, avių, paukščių, gauti vidutiniškai iš kiekvienos 20 melžiamų karvių vidutinį metinį pieno primėžimą nemažiau kaip po 2200 kg.

Susirinkime kalbėjo kolūkie fermos vedėjas drg. Bieliaje-

V. Vasiliauskas

Vykdo duotąjį žodį Obelių spirito varyklos baigė darbo sezoną

Šiomis dienomis Obelių tarybinio ūkio spirito varykla baigė darbo sezoną. Spirito varykla (vedėjas drg. Kumševičius, technologas drg. Mileheraitis), palyginus su pareiktų metų darbe sezonu, pasiekė rimtą gamybinį laimėjimą.

Nuo darbo sezono pradžios iki 1949 m. sausio 1 d. spirito varyklos dirbantieji pilną įvykdė 116,6 proc. Nuo šių metų pradžios iki sezono pabaigos skirtas gamybinis planas įvykdytas 131 proc. Dauguma spirite varyklos darbininkų garbingai įvykdė save gamybinis uždavimas. Pečkury drg. Klasiškas, raugo skyriaus darbininkai drg. Kligis, Motiekus, aparatininkas drg. Šukys metines gamybinis uždavimas žymiai viršijo.

Daug kūrybinės iniciatyvos parėdė drg. Strumskys, Bulevičius, Narkūnas ir kiti. Obelių tarybinio ūkio spirite varykla sparčiai ruošiasi naujam šių metų darbo sezonui.

K. Jonaitis

J. Keraitis

Rokiškio kraštotyros muziejus

Š. m. liepos mėn. 8 d. naujose patalpose pradėjo darbą Rokiškio kraštotyros muziejus. Muziejuje yra daugiau kaip 6000 vertingų eksponatų. Muziejuje yra šie skyriai: gamtos, meno, muzikmatikos, tautodailės ir turtingiausias eksponatais — relikvijas skyrius.

Revoliuociniame skyriuje matome jau 1905 m. socialdemokratų veiklą ir jų leidžiamą laikraštį „Pirmieji žingsniai“, proklamacijų kaip: „Šalin care damai“ ir daug kitų. Lietuvos darbe liaudies kovą prieš buržuazinę Lietuvos kraviną režimą randame gausioje pagrindžioje komunistinėje spaudoje: „Mūsų vėliava“, „Jau pasiekta komunistas“, „Tiesa“, „Kareivių tiesa“, „Darbininkų jaunimas“ ir kt. Čia gyvas 1918—19 m. m. kovų atminimas dėl tarybinės valdžios sukūrimo Lietuvoje. Apleidžiamą tarybinę partizanų judėjimą vokiškosios okupacijos metais mes matom pažvelgę į pagelėjusius, ranka rašytus lapelius — proklamacijas, kultūros ugningais posakiais Lietuvos laudis raginama susiprinti kovą prieš lietuvius tautas

prieš — vokiškąjį fašizma. Antras, nemažesnės svarbos skyrius, yra socialistinės statybos skyrius. Čia disgramose matome Rokiškio apskr. kolūkių augimą, kylančią juodųjų vilnosų audinių fabriką „Nemunas“ produkciją ir Panamonėlio linų fabriką sparčiau gretų augimą. Foto nuotraukose matome pirmoje mūsų apskrityje „Pergalės“ kolūkie pirmuosius žingsnius į šviesų ir pasiturintį gyvenimą ir darbo spartumą bei pirmųjų portretus.

Taip pat veikia Didžioje Tėvynės karo skyrius.

Pačių muziejaus darbuotojų iniciatyva paruoštas ekspozicijai vidurinio geležies amžiaus skyrius.

Dėka sumanių muziejaus darbuotojų: direktoriaus drg. Krašausko ir mokslinio darbuotojo drg. Jono Gaidžio dauguma eksponatų restauruoti ir tinkamai paruošti ekspozicijai.

Muziejų gausiai lanko apskrityje darbininkai, darbo valstiečiai, kolūkiečiai, inteligentai moksleiviai.

J. Valiukas

TRUMPAI

(IŠ SKAITYTOJŲ LAIŠKŲ)
Naujas prekybos taškas atidarytas Pasemūnėlio miestelyje. Energinga krautuvės vedėja drg. Jasinevičienė aprūpina apylinkės kolūkių valstiečius ir miestelio gyventojus įvairiausiomis maisto ir pramonės prekėmis.

P. Sausis

Naujas sporto kolektyvas susiorganizavo prie Obelių valstiečių Kreščionų apylinkės klube — skaitykles. Rengiami sporto aikštė.

O. Muralytė

Pažarinių žolių silosavimas pradėtas Obelių valstiečių „Gegužės Pirmosios“ kolūkyje. Silosavimo darbuose kolūkiečiams daug padeda valstiečių zootechnikas drg. Zovė.

S. Balūžys

Su savo rinkėjais susitikęs apskrityje DŽD Tarybos deputatė drg. Paradauskienė Konstantinai. Susitikimas su rinkėjais įvyko Rokiškio valstiečių „Pergalės“ ir kituose kolektyviniuose aktuose.

Varkalytė

PIRMOSIOS ADITURIENTŲ LAIDOS

Obelių gimnazijoje

Šiems dienomis Obelių gimnazija išleido I-ją abiturientų laidą. 19 jaunuolių gavo brandos atestatus.

Geriausiai brandos egzaminą išlaikė komjaunulis Blauzdavičius Vytautas ir Čerškus Alfonsas. Su gerais ir labai gerais pažymiais gimnaziją baigė šeši abiturientai.

Obelių gimnazijos I-ji abiturientų laida šiais metais metais giliai įsisavino marksizmo-leninizmo teorijos pagrindus ir patalpinama į ją dedamas partijos ir vyriausybės viltis.

Obelių gimnazijos I-šios laidos abiturientus sveikino gimnazijos direktorius drg. Klūgys ir LKP(b) Obelių valst. k-tes sekretorius drg. Strumskys. Drg. Strumskys kreipėsi į abiturientus, ragindamas gerai mokyti aukštosiose mokyklose ir sąžiningai dirbti visos tarybinės liaudies gerovei.

J. KISELEVIČIUS,
Obelių gimnazijos direktoriaus pavaduotojas mokslų reikalams

Suaugusių gimnazijoje

Šiems dienomis Rokiškio suaugusių gimnazijoje įvyko iškilmingas brandos atestatų įteikimo aktas.

Brandos atestatus gavo 13 abiturientų. Abiturientų tarpe: prad. m-ly mokytojai, Didžiojoje Tėvynės karo dalyviai, tarybinę įstaigų tarnautojai, komjaunimo ir profsąjungų organų darbuotojai.

Apskrities žemės tvarkytojas komjaunulis drg. Sarulis gimnaziją baigė vienais penketais. Jis pristatytas LTSR Švietimo Ministerijai apdovanoti aukso

medaliu. Gerai brandos atestato egzaminus išlaikė abiturientas Naujikas, mokytojas Kake-

ranas, Šviet. ir Mėn. Darb. Prof. apskr. k-tes pirmininkas Milakius.

6 abiturientai nori būti mokytojais, vienas — teisininku, vienas menininku, vienas žemėtvarkos inžinieriumi. Likusieji pasirinko kitas specialybes. Visų jų tikslas ir troškimas vienas: tarnauti tarybinei liaudžiai, savo darbu ir žiniomis prisidėti prie mūsų šalies liaudies ir kultūros tolesnio suklestėjimo, aktyviai dirbti pokarinėje socialistinėje statyboje.

BR. BUČIENĖ,
Suaugusių gimnazijos direktorius

N-NINIS LAIVAS. Leitenanto N. Kornevo dalinio jūreiviai ir viršilios metų eigoje politinio paruošimo srityje gaudavo vien gerus pažymius. Nuotraukoje: Viršilų grupės užsiėmimai.

Foto S. Loskutovo

TASS'o spaudos klisė

N-NINIAME LAIVE. Trečiojo rango kapitonas A. Ismailovas judamajame tilelyje.

Foto S. Loskutovo

TASS'o spaudos klisė

N-NINIS LAIVAS. Viršila A. Gluchovas yra N-ninio laivo veteranas, karinio ir politinio paruošimo pirmūnas.

Foto S. Loskutovo

TASS'o spaudos klisė

VILNIAUS IŠVADAVIMO PENKTOSIOS METINĖS

Prieš penkerius metus mūsų didžiosios Tarybinės Tėvynės sostinė Maskva salūtavo šauksimais Tarybinės Armijos kariams, išvadavusiems iš hitlerinų grobių jungo Tarybų Lietuvos sostinę — senąjį Vilnių. Rėdijus pranešė visam pasauliui istorinius lietuvių tautai generalissimo Stalino žodžius: „Trečiojo Baltarusijos fronto kariuomenė, šiandien, liepos 13 d. penkių dienų kovų rezultate, sūnaukino vokiečių įgulą, apsupimą Vilniaus mieste ir išvadavo Tarybų Lietuvos respublikos sostinę nuo vokiškųjų grobių“.

Prieš penkerius metus didvyriškoji Tarybinė Armija trečią kartą grąžino lietuvių tautai Vilnių. Respublikos sostinės išvadavimo pradžioje visų lietuvių tautos žemių išvadavimas, tapęs galimu tik didžiosios rusų tautos ir kitų broliškųjų tarybinų tautų pagalbos dėka.

Tada Vilnius buvo griuvėsiuose ir gaisrų ugnyje. Hitleriniai grobikai suaukštinę darbo žmonių šimtmečių darbe ir triušė valstius. Miestas buvo palikęs be vandens, be elektros

F. BIELIAUSKAS,
Lietuvos KP(b) Vilniaus miesto komiteto sekretorius

šviesos, be ryšių priemonių, be pramonės, prekybos bei viešojo maitinimo įmonių, be kultūrinio ir mokslo įstaigų.

Pirmąją dieną po Vilniaus išvadavimo mieste susikūrė tarybiniai valdžios organai, pradėjo viešai dirbti Lietuvos komunistų partijos miesto partinė organizacija, ligi tol veikusi suankliomis pagrindžioje sąlygomis.

Su bolševikiniu ryžtingumu, partinėms organizacijoms vadovaujami, miesto darbe žmonės į Vilniaus atstatyme darbe ir per trumpą laiką pasiekė nuostabių laimėjimų.

Vilniaus miesto partinė organizacija metė šūkį: „Atstatysime Vilnių taip, kad jis taptų dar gražesnis negu buvo, viršų puiktu socialistiniu miestu!“. Į pagalbą miesto darbo žmonėms atėjo visa lietuvių tauta, mylinti savo senąją, dainose apdainuotą sostinę. Mums

pagalbą atėjo kitos broliškos tarybinės respublikos, teikiančios įrengimus ir žaliavą pramonės gamykloms ir komunalinio ūkio įmonėms, padedančios atstatyti kultūrinis ir mokslo įstaigas. Neįkainiojamą paramą Vilniaus atkūrimo ir išvystymo darbe suteikė Sąjunginė vyriausybė ir asmeniškai draugas Stalinas. 1948 m. kovo mėn. 20 d. buvo priimtas ir čiauge Stalino pasirašytas Sąjunginės vyriausybės nutarimas „Dėl priemonių Tarybų Lietuvos respublikai — Vilniaus miestui atstatyti“. Šis istorinis nutarimas nubrėžė ryškias gaires Vilniui pagerbti puiktu šiuolaikiniu administraciniu, ekonominiu ir kultūrinu respublikos centru, vertu mūsų didžiosios socialistinės epochos.

Vilniaus išvadavimo penktąsias metines sostinės darbo žmonės sutinka įymiais laimėjimais. Miesto pramonė jau pirmame šių metų pusmetyje pasiekė gamybos lygį, užplanuotą 1950 metams. Tuo būdu perkarštas stalininis penkmečio planas pagal gamybos lygį bu-

vo įvykdytas per trejus su pusę metų. Per paskutiniuosius

metus mieste pramonė įsivaišino elektros motorų ir metalo apdirbimo staklių gamybą po karo naujai pastatytose „Eltos“ ir „Žalgiris“ gamyklose. Keleropai išsiplėtė avalynės, stuvimo išdirbinčių, baldų, maisto produktų ir kitų prekių vartojimo prekių gamyba, žymiai pagerinta gaminių kokybė.

Miesto darbe žmonės šiandien džiaugiasi puikiais pasiekimais, atstatant ir sutvarkant miestą. Atsidavęs darbiniakų, tarnautojų, besimokančių jaunimo ir inteligentijos darbas davė savo vaisius. Geležinkelio stoties rajonas, Komjaunimo, Gedimino, Marijos Melnikaitės, Komunarų, Didžioji ir daugelis kitų gatvių šiandien visiškai neatpažįstamos. Jų veidą pakeitė atstatyti pastatai, nuvalyti griuvėsiai, naujai sukurti skverai, pasodinti medžiai. Pagrindinė miesto darbinių žmonių masė peraitas metais atidirbo daugiau kaip 3 milijonus darbo valandų miesto tvarkyme darbuose. Šiamei dirbančiųjų kolektyvai įsipareigoje atidirbti laisvu nuo darbe metu ne mažiau kaip po 25

valandas vienas darbiniam žmogui.

Žymiai išaugusios ir išplėtosios savo tinklą sutinka Vilniaus išvadavimo penkmetį miesto kultūrinės ir mokslo įstaigos.

Mieste veikia keturi teatrai, tame skaičiuje operos ir baleto teatrai, filharmonija, šeši kino teatrai, eilė stacionariųjų kinų klubuose, dešimt vidurinių mokyklų, dešimt technikumų, universitetas, pedagoginis institutas, eilė vakarinių gimnazijų bei mokyklų suaugusiems ir kit.

Išaugo prekybos ir viešojo maitinimo įstaigų tinklas.

Šiandien iš esmės jau išspręstas gyventojų aprūpinimo elektros energija ir vandentvarkimo klausimas. Be to, statomi nauji energijos įrenginiai, būtinai beaugančiam miestui ūkiui aptarnauti.

Sutikdami Vilniaus išvadavimo iš hitlerinų grobių jungo penkerių metų aukštaves, miesto darbe žmonės kupiai pasiryžime dar nauju dirbti, kad mūsų Vilnius taptų vienu gražiausių Tarybų Sąjungos respublikų sostinė.

Mokytis iš Socialistinio Darbo Didvyrių vertingo darbo patyrimo, jų darbų metodų!

Grupė Karolio Požėlos vardo kolūkiečių, aukšto derliaus grandžių parū, krepšiai į žinomą mūsų respublikos aukštadėrininką, Pasvalio apskrities „Lenino keliu“ kolūkiui pirmininkui, Socialistinio Darbo Didvyrių Jono Jodinską su laišku, į kurį buvo gautas atsakymas, Žemėla spausdintame Karolio Požėlos vardo kolūkiui grupės aukšto derliaus augintojų laiškas ir Jono Jodinsko atsakymas.

K. POŽĖLOS VARDŲ KOLŪKIO VALSTIEČIŲ LAIŠKAS

BRANGUS DRAUGE JODINSKAI!

Džiaugsmingas dienas gyvena šiuo metu Rokiškio apskrities darbo valstiečiai. Apšvioti nuolatinio bolševikų partijos ir tarybinės vyriausybės rūpestio, jie gausiai burtasi į kolūkius. Pagrindinė apskrities darbe valstiečių masė, pilnai įsąmoninusi kolektyvinio darbo pranašumą, suarė pavienį skylių užlaidumą. Naudodamiesi priemonėmis, tarybinės agrotechnikos pasiekimais, apskrities kolūkiai sėkmingai keičia laukų derlingumą. Kolektyvinės gamykos vis plėtojama naujomis ragauciu bandomis.

Mūsų ž. ūkio artelė suorganizuota perelti metų pavarą. Jau pirmaisiais darbo metais mes atsiekėme žymių gamybinių laimėjimų. Tą ryškiai patvirtėjo gretimo Bajorų kaimo darbe valstiečiai, kurie žiemat prisijungė prie mūsų kolūkių.

Savo svarbiausiu tikslu, toliau vystant gamybinių ž. ūkio artelės pajėgumą, pasistatėme aukštų derlių išauginimą. Šiemet sudarėme dvi aukšto derliaus grandis. Abiejų grandžių narių įsipareigojimo gauti po 19 dv. centnerių miežių 7 ha plo-

te, po 19 dv. centnerių avių 30 ha plote ir po 240 dv. centnerių cukrinių runkelių iš kiekvieno hektaro. Viso aukšto derlių pasiryžome sulauti iš 38 hektarų dydžio žemės ploto.

Pavasario sėja aukšto derliaus skypuose atlikome anksčiau, pagal tarybinės agrotechnikos reikalavimus, pritaikydami žemės ūkio specialistų nurodymus. Pasėlius patvėrėme mineralinėmis trąšomis, atlikome piktžolių ravėjimą. Geriausiai apskrities žemės ūkio specialistai perduoda mums savo žinias, savo darbo patyrimą.

Brangus drauge Jodinskai! Mes girdėjome apie Jūsų žymius gamybinius laimėjimus išauginant aukštus grūdinių kultūrų derlius. Mes, Karolio Požėlos vardo kolūkių valstiečiai, didžiuliuojamės tuo, kad partija ir tarybinė vyriausybė suteikė Jums garbingą Socialistinio Darbo Didvyrio vardą. Jūsų laimėjimai padarė mums didelį įspūdį. Mes taip pat troškėme išauginti žieminę žalią derlius, įgyti didelį meistriškumą grūdinių kultūrų auginime. Tuo mes pasiryžę prisidėti prie istorinių VKP(b) CK

vasario plenumo sutarimų spartesniai įgyvendinimo. Mūsų gautas aukšto derliaus ves mūsų kolūkių klestėjimo ir psiturinčio gyvenimo keliu.

Mes susirinkome ir nutarėme parašyti Jums, brangus drauge Jodinskai, šį laišką. Prašome Jus papasakoti mums, kaip Jums pavyko gauti net po 30 dv. centnerių kviečių 12 ha plote, duoti mums patarimų, kaip geriau pritaikyti praktiškai agrotechnikos žinias, kokių kelių pasiekti didesnį meistriškumą. Papasakokit mums smulkiai, kaip Jūs parinkote aukšto derliaus skyplą, kaip atlikote pavasarį sėją, kokią sėją pasėjote ir kaip dirbėte. Jūsų žodžio, prityrusio drauge žadžio, mes laukiame su didžiausiu nekantrumu.

Is savo pusės mes užtikriname Jus, brangus Jona Jodinskai, kad mes bolševikiškai atkaklumo, atsidavusiai kovosime dėl prisistatytų įsipareigojimų sėkmingo įvykdymo.

Jūs sveikina:
VLADAS DEKSNYS, IGNAS MELIUS, VYTAUTAS DEKSNYS
Rokiškio apskrities Karolio Požėlos vardo kolūkių valstiečiai

Druskininkų kurorte

VPSCT senatorijoje Nr. 6 šiais profesinių sąjungų nariai — anglies, naftos, metalurgijos ir kitų pramonės šakų darbininkai, Tėvynės karo invalidadai. Jų tarpe — Kauno tekstilintakės, Šiaulių avalininkai, Klaipėdos uostininkai ir Panevėžio miltų mėlėjai.

Nuotraukoje: (iš kairės į dešinę) Baršaševičius iš Šiaulių, K. Brazys — svėrėjas, J. Ojava — darbininkas (Estijos TSR), N. Ajauskytė — „Dangos“ fabriko darbininkė (Kaukas), R. Raikutytė (dažų fabrikas), T. Urnikis iš Šiaulių, Leinvaldas (Estijos TSR), D. Zukienė — Radviliškio mokyklės mokytoja, Urbanienė, A. Dubinskaitė — iš „Šatrijos“ fabriko (Kaukas).
Foto L. Mėnerto
ELTOS spaudos klisė

POLTAVOS KAITYNĖS

(240-IOS KAITYNIŲ METINĖS — 1709 METŲ LIEPOS MĖN.)

1700 metais tarp Rusijos ir Svedijos prasidėjo Šiaurės karas dėl išėjimo į Baltijos jūrą užvaldymo. Kovos tęsėsi 21 metus. Karo eigą Petras I sukūrė reguliarią rusų armiją ir karinį jūrų laivyną.

1709 metų kovo mėnesį švedų armija išdavikiškai įsiveržė į Ukrainą ir išsidėstė netoli Poltavos.

1709 metų liepos mėn. 8 dieną Petras I čia sudavė švedams generalinį smūgį, kurie metu švedai buvo galutinai sumušti, o pats švedų karalius Karolis XII nepaklitu į melsivę.

Tas laimėjimas suteikė Rusijai išėjimą į Baltijos jūrą ir užtikrino didžiosios valstybės ateitį.

A. S. Puškinas

Poltavos mūšis

(Fragmentas iš poemos „Poltava“ III-šios giesmės)

Nauja aušra rytuos liepnoja; Jan lygumoj ir tarp kalvų Armotos graudžia. Ankštumoje į saulę dūmų jau rausvų Grėsmingi debesy vinguoja. Pulkai plačiai išsiskiria, Pasiklydo krūmosios žaibai; Plieniniai durtuvai žabavo, Įkaitę rieda kamuoliai... Tiek matę pergalių kadai Per ugnį verkiasi švedai... Raitieji skrenda — dreba žemė, Pestieji verkiasi urmu, Sunkiuoju savo kietaisu Skverbinas raitelių jie remia. Sumišus mūšyje kariuona Į dukies kranta sumušta: Tarpkelias Rozenas jau mauna, Ir Šlipenbachas paskui tą. Švedai jau mūšį pralaimėjo, Jų temsta vėlavos... Ir ką? — Ant visko antspauda uždejo Galybių viešpaties ranka.

Tada su įkarčiu kritinėse Prabilo Petras: „Su dievu Į darbą“. Lydimas savų Draugų, vadų iš palapinės Išleis jis toksai žviesus. Jo akys žiba, jis baisus. Maneros greitos, jis gražuolis, Ji apėmė slaptasias jausmas, Jis eina, kaip tas dievo griausmas. Jam arklii priveda jaunuoliai. Tą aršų, išdidiną žirgą Ugnis baugina, kur dar mirga. Baimingai dairaisi ligšiol jis, Didžiūojas, kaip laike kovų Galingu raiteliu savu.

Jau bus tuoj pusdienis užstojęs, Ir mūšis šlia, kaip artojas. Kasokų girdisi juokai, Eitėm rikiuojasi pulkai, Ir karo muzika nutilo. Baisiu riauėjimu savu Jan nebedrebina kalvų Patrakos. Lygumoj pakilo: Urai! Atsiliepė laukai — Tai Petrą sveikino pulkai. Ir pro pulkus šiai praskrido, Tartum didingas mūšis tas,

Ir žvilgeniu visakū išvydo; Paskum jų matėme grotas: Tai Petro mylimi paukšteliai, Tai jų didiosios tėvynės galiai Darbe aukotasi ilgal. Tai Petros stulsi ir draugai, — Tai Briusas, Bauras, Repinas, Ir Šeremetovas kilnus, Ir vienavaldžio tas kaimynas Fortanos mylimas sūnus.

Ir prieš lygias grotas šaučiasias Pulkų savųjų molynu, Kentėdamas nuo žaidos, prigėsus Šūpynėje, nešamas tarnų, Išblyškęs Karlas pasirodė Vada herojus sėkė jį. Matyt ji gilios dūmos guodė, Slypėjo, matės jo kirvy Dar nematytas sumišimas, Tie Karlii įvykiai laukti Atrodė lyg nesusipratimas. Ir rankos motas jo tykus Ant rusų matė vel pulkus.

Ir rusai vėl į mūšį stoja Prieš juos tarp dūmų lygumoje. Kovą Poltavos buvo ta, Ugnį lietas ginklų plieninių, Atremto vien gyvų kritinių, Ant kritusios grotos eilė kita Tik rėdė durtuvus, Raitieji, Lyg juodi debesy greitieji, Sapnulė kartas iš peties Ir garma į narus mirties, Vien krauju mušasi šaltiniai; Ir meta kamuolius plieniniai Lavonų krūvas ant krūvų. Be kojų, rankų, be galvų Zemyn ginkluoti kūnai darė; Kautynės įkarčyje varda Krūvos plieninės ugnyje, Tarytum pragaro dugne.

Tarp bendro siaubo, sumišimo Vada, pilni vien įkvėpimo, Sau stovi tolyje laukų Ir stebi judesius pulkų, Numato pergalię ir žūtį, Slaptai šnekais truputį, Vėrtė K. Pr. INČIORA

Drg. Jodinsko Jono atsakymas

Brangūs draugai! Gavau laišką, kuriuo Jūs prašote mane, kad papasakčiau apie savo aukšto derliaus grandies darbą. Mielai vykdau Jūsų prašymą.

Socialistinio Darbo Didvyrio vardas man suteiktas už išauginimą 30 dvigubų centnerių kviečių iš hektaro 12 ha plote. Aš manau, kad Jums, kaip kolūkiečiams, mesonai pradėjusiems dėmėtis šiuo klausimu, šis įdomu ir naudinga sužinoti, kaip mūsų grandis pritaikė praktikoje tarybinę agrotechniką.

Kokios pagrindinės mūsų pasireikimo priežastys? Pirmiausia tai — vieningas, darbštis ir iki galo atsidavęs grandies sąstata. Aš noriu Jums priminti, kad jei Jūs sumat kaitaliosite grandies asmeninę sudėtį, neįsisąmoninsite, jog vienintelis tikrasis pasireikimo laidas yra kruopštūs, pasitaukiantis darbas, — tai iš Jūsų viso pasiryžimo vargu ar kas išeis.

Mano grandį sudarė 11 žmonių. Jų tarpe buvo 4 vyrai, 6 moterys ir 1 jaunuolis. Per visą darbą laiką grandis išsilaikė pastovią sudėtį. Visi grandies nariai pasižymėjo darbštumu. Ypatingai stropus ir pavyzdingas buvo komjaunelis Povilas Grybė.

Antroji, nemažiau svarbi ir būtina sąlyga, yra geras tarybinės agrotechnikos mokslis žinėjimas ir jo pritaikymas. Agrotechnikos pagrindus mes išstudijavome dar gerokai prieš sėją.

Dabar truputį apie praktinį darbą. Sėją parinkome lygią dirvą su 25—30 cm storio armens sluokniu. Dirva vidutiniškai sunkumo puvesingas priemolis su molis podirviu. Iš perelti metų ten buvo antramečių dūbilų pasėliai. Kai tik nušovėme dūbilus, tai buvo apie antrąją birželio mėnesio pusę, dirvą gerai sutūkėčiavo-

me ir išvežėme mėšią. Kiekvienam hektarui teko po 25 tonas. Nieko nelaukdami, mėšlą užarėme 12—15 cm storio žemės sluoksniu.

Pūdyne kartojimą pradėjome rugpjūčio mėnesio viduryje. Iki to laiko tris kartus pūryme dirvos paviršų akėčiomis. Tuo būdu mums pavyko sunaikinti piktžoles ir sutaupti dirvoje drėgmę. Kartodami arėme 20—22 cm gyliu. Po to iki pat sėjos spyruoklinėmis ir pastrojomis akėčiomis palaikėme dirvos paviršų puru.

Tuo metu pradėjau tartis su kolūkių valdyba dėl sėklos paruošimo. Pasirinkome auginti „Pergalės“ veisles žeminiams kviečiams. Sėklą beisovome, valėme fukteliu ir trėjavome.

Savaitę prieš sėją išbėrėme mineralines trąšas. Vienam hektarui teko 250 kg zuperio ir 150 kg kalto druskos. Azotinių trąšų, kaip selietos ir kt., nebėrėme: mes puikiai žinojome, jog prieš tai augę dūbilai dirvoje paliko pakankamą azoto kiekį.

Tokiu būdu prieš pat sėją mūsų dirva įgavo puikią durpinę sudėtį, buvo švari, be piktžolių, ir gerai įrūšta. Visa tai, kartu su stropiu mūsų darbu, jau žadėjo gausų derių.

Sėją atlikome rugėjo 8—10 dienomis eiline mašina. Vienam hektarui sunaudojome 160 kg sėklos. Po to dirvą išvagojome, kad nutektų atliekamas vanduo.

Iki žiemos pradžios tirštį ir sūdingi daigai apdengė visą skyplą.

Tirpstant saligui pastebėjau, kad mūsų skyple vietomis per storai suvešta sniegas. Pasivėmėme kastuvus ir daugelyje vietų prakasėme iki pat žemės duobutes. Kur sniego buvo storiau, apibėrėme jį suodžiais. Vandeniui nubėgti padarėme griovelius.

Dirvai pradėjus, pasėjus

akėjome ir papildomai patvėrėme salietra po 150 kg kiekvienam hektarui. Kviečiai pradėjo smarkiai krūmintis.

Antroje gegužės mėnesio pusėje pravedėme antrą akėjimą ir papildomą patvėrimą. Tačiau trešime ir akėjome tik 8 ha pasėlių. Kitus paikome, nerėdami iširti, kaip veikia papildomas patvėrimas ir akėjimas derių. Jau po kelių savaičių mažesnyse skypluose, kuris pavasarį buvo akėtas ir treštas tik vieną kartą, žymiai atsiliko. Birželio mėnesiui įpusėjus, išravėjome grandies pasėlius, ir čia pastebėjau, jog mažesniajame skypleyje, kuriam neteko antroje akėjime ir papildomai patvėrimo, piktžolių buvo žymiai daugiau.

Pilnį pradėjome rugpjūčio 6 d. Tomis dienomis mes visi degėme mintimi: „Nepalikit nė vienos varpos laukai“

Kalė parodė, jog mūsų darbas neauėjo velui. Kiekvienas hektaras davė po 30 dvigubų centnerių grūdų. Tai buvo pirmas toks gausus derlius mūsų apylinkės istorijoje. Tačiau tarybiniai žmonės turi ypatingą niekuomet nepasitenkinamą pasiektais laimėjimais, kasdien žengti vis pirmyn. Šiais metais aš su dviguba energija, dar su didesniu ryžtingumu ir pastojimoju atiduodu visą savo jėgą tolimesniais gamybiniams laimėjimams pasiekti.

Štai trumpai tai, ką aš norėjau Jums papasakoti apie savo darbą. Man malonu girdėti, kad Jūs taip domitės aukšto derliaus išauginimu, kad Jūsų jauname ketūkyje dirba dvi aukšto derliaus grandys, kad ir Jūs prisidėmėte įsipareigojimus gausiam derliui gauti.

Linkiu sėkmės Jūsų darbei
JODINSKAS JONAS,
Socialistinio Darbo Didvyris, Pasvalio apskrities „Lenino keliu“ kolūkių pirmininkas

Antrojo Pasaulinio profsąjungų kongreso rezoliucija 10 Graikijos jūreivių ginti

MILANAS, VII. 11 d. (TASS). Antusias Pasaulinis profsąjungų kongresas, pasakytas rezoliucijoje, ryžtingai stoja giliai 10 jūreivių — graikų profsąjunginio judėjimo veikėjų, kuriuos Graikijos monarchistinė-fašistinė vyriausybė pamerkė mirti.

Ištikinti darbininkų klasės stūna, jie buvo aktyvus pasipriešinimo judėjimo kovotojai Graikijos hitlerinės okupacijos laikotarpiu. Išvadavus šalį, jie kevoje dėl jos sudemokratinimo ir darbo žmonių gyvenimo lygio pakėlimo. Už pasiaukojamą tarnavimą savo liudžiai graikai ir JAV vyriausybės šios rezemonaarchistinės-fašistinės vy-

riausybės pasmerkė mirti. Šis kongresas priėmė rezoliuciją, kurioje įvykdytas tik dėka to, kad Graikijos jūreivių profsąjungos 10 veikėjų ginti.

Antusias Pasaulinis profsąjungų kongresas, pasakytas rezoliucijoje, ryžtingai stoja giliai 10 jūreivių — graikų profsąjunginio judėjimo veikėjų, kuriuos Graikijos monarchistinė-fašistinė vyriausybė pamerkė mirti.

Antusias Pasaulinis profsąjungų kongresas, pasakytas rezoliucijoje, ryžtingai stoja giliai 10 jūreivių — graikų profsąjunginio judėjimo veikėjų, kuriuos Graikijos monarchistinė-fašistinė vyriausybė pamerkė mirti.

1949 metų liepos mėn. 3 d. valstybiname stadione Vilniuje respublikos vidurinių ir specialiųjų mokyklų mokslininkų IV respublikinė spartakiada, kurioje dalyvavo apie 1600 jaunų fizikultūristų.

Foto L. Morozovo

ELTOS spaudoos klišė

AGRONOMO PATARIMAI

SUNAIKINKIME PARAZITINES PIKTŽOLES

Parazitinė piktyzė — brantas priklauso karantininiams piktyzėms grupė. Mūsų krašte paplitęs lininis ir dobilinis brantas.

Kova su šiomis parazitinėmis piktyzėmis nėra lengva, jei pačioje pradžioje neužkertamas kelias jų plėtimuisi. Pastebėjus linus ir dobilus apraizgytus be lapais, želsvai gelsvai, ar labiau šekotais ir ponesniais, rausvais stūlais, o ant šitokių stūlų želsvai gelsvus, ar baltus, smulkitus žiedelius, apraizgytus ir sutrauktus krāvoms pašėlio vietos atrodys lyg kokle lizdai. Tai ir bus brantas.

DOBILŲ BRANTAS. Ši dobilų parazitinė piktyzė neturi nei šaknų, nei lapų. Iš sėklų atsiradę brantų daigai, kai tik pasiekia dobilus, ima aplink juos vytis ir ji dobilo stiebą suleidžia savo čiulptukus, kuriais čiulpia dobilo savyus. Sėklas subrandina drauge su dobilais. Židyns ir apie 1,5 m aplink jį dobilai nuplėniamas, kaip galima žemiau, išdžiūvinama ir sunaudojama pašarui. Jeigu brantai rasti jiems peržydėjus,

tai nuplėvus židinį, dobilai išdžiūvinami, lygiai paskleidžiami po visą nuplėmtą plotą ir nudegunami.

LINŲ BRANTAI. Lininiai brantai kenkia linams, kaip dobiliniai dobilams. Linų brantai plinta su sėmenimis. Brantų židyns ir aplink jį 1,5 m linų juosta nuraunama, o žemė perkasama. Jeigu brantais užkrėstas visas pasėlis, tai linai rausunami, kaip tik užmezgamos galvelės, o dirva giliai užariama. Užteršti brantais linai apdirbami atskirai nuo sveikųjų. Jeiki būdu negalima imti sėkliai sėmenų iš brantais užkrėstų linų pasėlių. Linai apžūrinami du kartus per visą jų augimo laikotarpį, kada jie turi 25—30 cm aukščio ir tuoj peržydėjus. Bet ir kiekvienu kitu metu pastebėjus brantus, reikia nedelsiant imtis kovos priemonių. Smarkiai brantų užpulti linai duoda 30—40 proc. mažiau pluošto ir 80—90 proc. mažiau sėmenų.

MIKULĖNAS,

žemės ūkio augalų karantinio technikas

„Tarybinio Rokiškio“

Paštas

Dr. J. Krivkėlis redakcijai rašo, kad Aleksandravėlis valstieciai „Degučiai“ valstiečiai, palyginus per trumpą laiką, nevien tikl pilnumoje įvykdė pūdyimo sriomo planą, bet ir jį viršijo 10 proc. Pūdyimo poto išplėtimui čia buvo panaudotos šėdlinės žėmės.

Pastaruoju metu vykdomas akėjimas. Pūdyimo parengimo darbuose pasižymi golučiai drg. drg. Vaprys Jonas ir Zukius Petras.

— Į bitininkystės išplėtimą, — rašo drg. R. Jaukusis, — didelį dėmesį kreipia Aleksandravėlis valstieciai „Šviesos“ kolūktio valstiečiai. Šio kolūktio bitių avilių skaičius nuolat auga. Jeigu šį pavasarį jame buvo 20 bitių avilių, tai dabar čia jau yra 25 šėimos. Atetiye kolūktio valstiečiai numato šį pajamiga gamybos šaką žymiai išplėsti. Bitių išplėtimo ir pavykdymo priežiūros darbuose pasižymi kolučiai bituninkas Buzonis Petras ir Zukius Ignas.

— Baigus mokslo metus, — rašo drg. A. Naraukas, — Obelių gimnazijos komjaunoniai pasižadėjo vasaros atostogų metu aktyviai įsijungti į pirminių komjaunonio organizacijų, sporto ir kitų būrelių kultūrinio organizavimo darbą. Gimnazijos atstali komjaunoniai jau vykdė savo išpareigojimus. VIII klasės moksleivis komjaunoninis Jočys Alojzas „Zarinikių“ kolektyvine aktyje suorganizavo sporto kolektyvą, kurio pirminku yra išrinktas Knyys Vilius.

Drg. A. Skrebyš praneša apie tai, kad Aleksandravėlis valstieciai „Kraškių“ kolūktio valstiečiai pliu tempu vykdo šėnapietės darbus. Čia yra jau nuplėmta 22 ha pievų ir 1 ha dobilų. Kolūktio pirminkas drg. Skrebyš ir valdyba deda visas pastangas tam, kad šėnapietės darbai būtų atlikti su giminiais terminais, kad pasaras būtų numestas be nuostolių. Lygiagrečiai kolūktio valstiečiai kruopščiai ruošiasi derliaus valymė darbam.

Savo korespondencijoje drg. J. Žilvitis rašo, kad Juodupės valstieciai „Zvalgdės“ kolūktio valstiečiai per trumpą laiką baigė šėnapietės darbus. Šėnapietės bei šėno suvežimo darbuose į pirmąjį kartą greitas iškie vis ate valstiečių. Valstiečiai Kastešas Mykolas, Dovydonas Pranas, Bučinskas Juozas, Griškėnas Antanas ir šėno grebejys Griškėnas Janas, Orievienė ir kitos įvykdėvada dienos gamybinės užduotės 130—160 proc.

Tarybinė vyriausybė delegacija ir Maskvos, Leningrado bei Ukrainos darbo žmonių delegacijos išvyko iš Sofijos

SOFIJA, VII. 11 d. (TASS). Šiandien rytą į Maskvą išvyko, delegacija išvydo Didžioje drg. K. E. Vorošilove vadovaujama, tarybinė delegacija, kuri dalyvavo G. M. Dimitrovo laidetuvėse. Delegaciją lydi TSRS ambasadorius Bulgarijoje M. F. Bodrovas.

Tuo pačiu traukiniu išvyko Maskvos, Leningrado ir Ukrainos darbe žmonių delegacijų nariai.

Sofijos Centrinėje stotyje Tarybinę vyriausybę delegaciją ir Maskvos, Leningrado

bei Ukrainos darbo žmonių delegacija išvydo Didžioje liandės susirinkime pirmą narkas Mičo Neičevas, Bulgarijos Liaudies Respublikos Ministrų Tarybos nariai, Bulgarijos komunistų partijos CK sekretoriai Vilko Červenkovas ir Georgijus Čarčokas, BKP CK politbiuro nariai, Tėvynės fronte nacionalinės tarybos generalinis sekretorius Vladimiras Peptomovas, Bulgarijos armijos generalitetas ir masinių visuomeninių organizacijų vadovai. (ELTA).

Faktai demaskuoja

Parasidavusi buržuazinė spauda visai afiduoja „gėrybes“, kurias liudžiai žada „demokratinis kapitalizmas“, reklamuoja „Maršalo plano“ numatytas geradarystės Europos tautoms. Tačiau visus tuos melus pa-neigta faktai.

Auga nedarbas

Kapitalo šalyse diena iš dienos didėja bedarbių skaičius. Tik paskutinių vienerių metų bėgyje 15 Europos šalių bedarbių armija papildė milijonus žmonių. Belgijoje dabar apie 300 tūkstančių bedarbių, kurių 26 proc. sudarė jaunimas. Italijoje negali sau rasti darbo 2 milijonai žmonių, jų tarpe beveik milijonas jaunuolių nuo 14 iki 25 metų. Anglijoje 1948 — 49 metų žiemą buvo 363 tūkstančiai bedarbių. Jungtinėse Amerikos Valstybėse — daugiau kaip 3 milijonai bedarbių ir 10 milijonų žmonių, kurie dirba tik kelias dienas į savaitę, t. y. faktiškai irgi yra pusiau bedarbiai. Vakarų Vokietijoje bedarbių skaičius jau siekia 1.200.000 žmonių. Nedarbe augimas Vakarų Europoje paaiškina masas, kad ryšium su „Maršalo plano“ žymiai slaurinama visa eilė pramonės šakų.

Lygiagrečiai su nedarbo augimu kapitalo šalyse kyla ir maisto produktų ir vartojimo reikmenų kainos. Antai, „maršalizuotoje“ Prancūzijoje kainos per 20 mėnesių pakilo 24 proc., tuo tarpu kai jaunųjų darbininkų perkamoji galia palyginti su 1938 metais nusmuko 50 proc.

Kapitalistai paprastai moka jaunuoliui už jo darbą žymiai mažiau, negu suaugusiam darbininkui. Venecueloje jaunieji naftos stūrbime pramonės darbininkai gauna 4 dolerius į dieną, tuo tarpu kuomet suaugusieji darbininkai, kurie atlieka toki pat darbą, uždirba po 10 dolerių.

Negras gyvena 10 metų mažiau, negu baltasis

Amerikos spauda ir radijas nesiliauja reklamavę amerikiniame gyvenime būdų puikybę. Kokios tos puikybės tikrumoj, paredo Amerikos federalinės sesiolinio aprūpinimo agentūros vadovo Juingas pasisaky-mas.

Save kalbėje Bostone motery klube Juingas nupiešė niūrų ir liūdningų sveikates apsaugos būvį Jungtinėse Amerikos Valstybė-nama.

„40 proc. mūsų apygardų, — pareiškė Juingas, — kuriose gyvena iš viso 65 milijonai žmonių, neturi nei vienos ligoninės... 40 milijonų žmonių gyvena rajonuose, kur nėra nuolatinių medicininių darbuotojų.“

Ypač sunkiose sąlygose tenka gyventi negrams, kurie sudaro dešimtajį JAV gyventojų dalį. Negrai beveik visai negauna jokio medicininio aptarnavimo. Todėl negras nuo pat gimimo pasmerkėtas gyventi 10 metų mažiau, negu baltasis.

Gestapininkų pasekėjai Pietų Afrikoje

Pietų Afrikos Sąjunga, fašistams atėjus prie valdžios, vis griežčiau persektojami demokralai, vis žiauriau šėimintakauja reakcija. Pietų Afrikos fašistai iš Malano partijos, kare metais bendradarbiavę su hitlerininkais, nunai energingai įsivaina naikinimo metodus, kuriuos taip plačiai praktikavo gestapininkai karejimuose ir koncentracijos stovyklose.

Anglų laikraštis „Deli Uerker“ rašo apie Malano vyriausybės Pietų Afrikoje vykdomą terorą. „Pietų Afrikoje vis labiau jaučiama Dachau ir Buchenvaldo atmosfera“. Laikraštis spausdina foto nuotraukas,

palmtas iš Johannesburge (Pietų Afrikoje) leidžiamame dienraščiū „Dag-brik“. Vienoje iš tų nuotraukų pavaizduotas bizėnas su devyvalais odiniais galais, kitoje — užfiksuotes momentas, kuomet keli dobiliniai Preteri miesto kalėjime kieme pliekia kalinius tektais bizėnais. Spausdinamas tas nuotraukas vieniems Malano režime priešams pagąsdinti laikraštis „Dag-brik“ rašo: „Štai, kas laukia visų, kas imsis prievartos akty“. Žymiai teisingiau būtų parašius, kad bizėnas laukia tų, kurie nusistatę prieš Malano režimą.

Amerikiečių biznierių malonėje

Linda Vieta — taip meksikiečiai vadina vieną savo sočinės pakraščio rajoną. Tame rajone stovi šimtai senų namų. Saules spinduliai čia niekad nesivėdo. Luose drėgnuose namuose dešimtmecius gyvena patys neturtiausiai darbininkai.

Kartą čia atsitiktinai pravažiavo Gilderts — stambus amerikiečių biznieriūs. Jam ta vietovė labai patiko, nes iš tos vietos atsiveria didingas viso miesto vaizdas.

— Šią vietą nuvalčius nuo to šūkalyms, — tarė jis save reiktis katu vedėjui, rodydamas į ap-

grivusius namus ir tarp šūkėlių žaidžiančius vaikus, — ir ją apstatius prabangiems viešbučiams... Puikus būtų biznis...

— Taip, misteris Gilderti, pelnas su kaupai — atsiliepė reikalų vedėjas.

Gilderts liepė šeferiui nuvežti jį pas miesto polietijos viršininką.

Ką kalbėjosi misteris Gilderts ir polietijos viršininkas, lieka paslaptis. Tik abu patenkinti atsivokikio, spausdami vienas ant ramkas.

Vieną rytą tame rajone pasirodė polietijos būrys. Polietininkai išbrovė į namus ir emė iš jų mesti daiktus į gatvę, reikalaudami gyventojus išsikrausyti. Gyventojai nesutike pasilikti su valkais gatvėje ir atsisakė vykdyti polietijos parėymą. Polietininkai guminėmis lazdelėmis emė varyti gyventojus laukan. Kilo muštynės. Gyventojai polietininkus išvaikė.

Tas įvykis labai suerzino polietijos viršininką. Jis į pagalbą iškvietė kariuomenę. Tačiau gyventojai nusistatę prieštintis bet kokiam prievartai.

Atsakingas redaktorius A. Fainblumas